

Baltagul

De Mihail Sadoveanu

(Povestirea pe Momentele Subiectului)

Expozitiunea.

In Magura Tarcaului, Vitoria Lipan traieste, zavorata in sine, spaima ca ceva rau s-a intamplat cu barbatul ei, Nechifor Lipan, om harnic si gospodar al satului.

Intriga.

De la starea de neliniste, Vitoria devine ingrijorata pentru ca Nechifor plecase la Dorna sa cumpere o turma de oi, nu se intoarse cum ar fi trebuit si nici nu daduse vreo stire. Niciodata pana acuma el nu intarziase atat de mult (73 de zile), desi zaborise uneori la vreo petrecere, caci ii placea cantecul si vinul bun.

Desfasurarea actiunii.

Ingrijorata, nevasta cere sfatul preotului, dar merge si la baba Maranda, vrajitoarea satului. Vitoria se hotaraste sa plece in cautarea lui Nechifor, intrucat o multime de semne rau-vestitoare o indemna la drum: il viseaza pe Nechifor intors cu spatele, trecand o apa neagra, cocosul canta cu ciocul spre poarta, dand semn de plecare, iar norul de deasupra Ceahlaului e mai negru ca de obicei.

Mai intai, Vitoria pune ordine in gospodarie cu un spirit practic si o luciditate impresionanta: pe Minodora, fiica ei, o duce la manastire, vinde agoniseala pentru a face rost de bani pentru drum, lasa argatului cele de trebuinta si porunci pentru timpul cat va lipsi. Ii comanda fiului ei, Gheorghita, un baltag nou si pleaca impreuna in cautarea lui Nechifor, urmand intocmai drumul parcurs de acesta.

Intreaba peste tot, pe la hanuri si pe la oameni, de "barbatul cu caciula brumarie si cal negru tintat". Din aproape in aproape, ea afla ca, la **Vatra Dornei**, Lipan a cumparat 300 de oi si ca, impreuna cu el, mai erau inca doi munteni, care il rugasera sa le vanda 100 de capete. Vitoria Lipan urmeaza drumul spre **Paltinis, Brosteni**, apoi **Borca**, loc in care turma a parasit apa Bistritei, ajungand la **Sabasa**. Trece **puntile de piatra ale Stanisoarei**, poposind la **Suha**, unde constata cu mirare ca aici nu mai ajunsesera trei ciobani, ci numai doi si i se pare limpede ca intre aceste doua localitati s-a petrecut omorul.

Punctul culminant.

La Sabasa, il gaseste, in ograda unui gospodar, pe Lupu, cainele barbatului ei, care o ajuta sa dea de ramasitele lui Nechifor, omorat cu o lovitura de

baltag si aruncat in prapastie.Cu o luciditate si stapanire de sine extraordinare,Vitoria implineste datinile necesare pentru mort,cheama autoritatile ca sa constate crima,dar gandul ei se indrepta spre **infaptuirea dreptatii,demascarea si pedepsirea ucigasilor**.Afla ca cei doi ciobani care il insotiseră pe Nechifor sunt din partea locului,ca pe cel cu buza crapata il cheama Calistrat Bogza,iar pe celalalt,mai marunt,Ilie Cutui.

Deznodamant.

La pomana,pe fondul unei puternice stari de tensiune pe care o creaza,Vitoria pune intrebari viclene si iscusite.Afirma apoi ca stie cum s-au petrecut lucrurile,relatand cu o uimitoare precizie crima celor doi.Bogza se pierde cu firea cand femeia ii spune lui Gheorgita sa vada ca pe baltag e sange si se repede la flacau,care-l paleste in frunte cu baltagul acestuia.In cele din urma,faptasii marturisesc crima si isi primesc pedeaspa.

Vitoria se poate intoarce la ale sale,se gandeste ca are o fata de maritat si isi planifica implinirea,in timp,a datimilor crestinesti pentru memoria lui Nechifor Lipan,dupa care viata isi va relua cursul normal.